روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان • نشانی: میدان آرژانتین،خیابان الوند، کوچه آرشیا، پلاک ۶ • تلفن: ۹۲و۸۸۶۵۴۳۹۰ • نمابر: ۸۸۸۸۰۷۱۹ • تلفن آگهی‌ها: ۸۸۱۹۲۸۷۷ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۲۰۹۵۹۳ • توزیع: شرکت‌پیام‌رسان پیروز تلفن: ۵- ۶۶۲۷۲۱۳۰ • چاپ: گلریز تلفن: ۶۶۷۹۵۴۴۲

روزنامه شرق

www.sharghdaily.ir

دوشنبه • ۲۰ دی ۱۳۹۵ • ۱۰ ربیع‌الثانی ۱۴۳۸ • ۹ ژانویه ۲۰۱۷ • سال چهاردهم • شماره ۲۷۷۲ • ۲۰ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۲:۱۱ • اذان مغرب ۱۷:۲۹ • اذان صبح‌فردا ۵:۴۶ • طلوع آفتاب ۷:۱۴

روزنامه فردا

fardashargh@gmail.com

نکته

برای ماندگاری صلح چه می‌کنید؟

• بحران‌های عمده و بلایای مردمی در سراسر جهان در سال گذشته بر زندگی‌های بسیاری تأثیر گذاشته است؛ از درگیری‌ها در عراق، سوریه و یمن، بلایای طبیعی، گرسنگی و خشونت‌ها؛ از اکوادور و اتیوپی، هائیتی، نیجریه تا کشورهای درگیر جنگ و نیستی و داعش. بیش از دوهزارو ۳۰۰ نفر از کارکنان سازمان ملل در ۶۰ کشور جهان مشغول انجام فعالیت برای بهبود نسبی وضعیت زنان بوده‌اند. یکی از کشورها سوریه است. از سال ۲۰۱۱، درگیری‌ها در سوریه باعث مرگ صدها هزار نفر از مردم شده، میلیون‌ها نفر نیاز به حفاظت دارند و کشور خود را نیز ترک کرده‌اند و تعداد بی‌سابقه‌ای آواره شده‌اند. در همین اواخر بیش از صد هزار نفر بعد از عملیات نظامی موصل آواره شده‌اند. آنها نیاز به غذا، آب و سرپناه دارند. حتی قبل از حمله موصل، می‌توان عراق را دارای یک وضعیت اورژانسی دانست که در آن حدود ۱۰ میلیون نفر نیازمند کمک‌های بشری وجود دارد. دفتر هماهنگی امور بشردوستانه که بیست‌وپنجمین سالگرد خود را پشت‌سر می‌گذارد، سعی می‌کند صدای آسیب‌پذیرترین افراد مختلف را بشنود و نیازهایشان را برطرف کند، اما متأسفانه در سال ۲۰۱۶ از میان ۱۲۹ میلیون نفر نیازمند کمک، توانسته با هزینه ۲۲ میلیارددلاری، فقط به ۹۳ میلیون نفر آنها کمک کند. شاید بتوان به پیام دبیرکل جدید سازمان ملل «آنتونیو گوترش» اشاره کرد. او این سؤال را مطرح کرده است: «چگونه می‌توانیم به میلیون‌ها انسان گرفتار در مخاصمات کمک کنیم؛ آنانی که به شکل گسترده از جنگ‌هایی آسیب می‌بینند که پایانشان نزدیک نیست؟» . دبیرکل جدید درخواست کرد: «اجازه دهید از ۲۰۱۷ سالی بسازیم که در آن همه، یعنی شهروندان، حکومت‌ها و رهبران، به منظور چیره‌شدن بر اختلاف‌ها تلاش کنیم. از همبستگی و شفقت در زندگی روزمره تا گفت‌وگو و احترام در اختلاف‌های سیاسی... از آتش‌بس در آوردگاه تا سازش سر میز مذاکره برای رسیدن به راه‌حل‌های سیاسی... ؛ صلح باید هدف و راهنمای ما باشد. دستیابی به همه آنچه به عنوان خانواده بشری به آن اهتمام می‌ورزیم (یعنی کرامت و امید، پیشرفت و بهروزی) به صلح بستگی دارد». اما نکته مهم که بهتر است فراموش نکنیم این است: «صلح به ما بستگی دارد». شاید اگر «برای تعهد به صلح» اقدام کنیم بتوانیم «۲۰۱۷ را تبدیل به سالی برای صلح کنیم». شاید بهتر باشد این سؤال را هر روز از خودمان بپرسیم -حتی در ایران که از داعش، عملیات‌های شبانه و روزانه تروریستی خبری نیست- ما برای صلح چه می‌کنیم؟

کارتون خواب

هادی حیدری

cartoononline.persianblog.ir

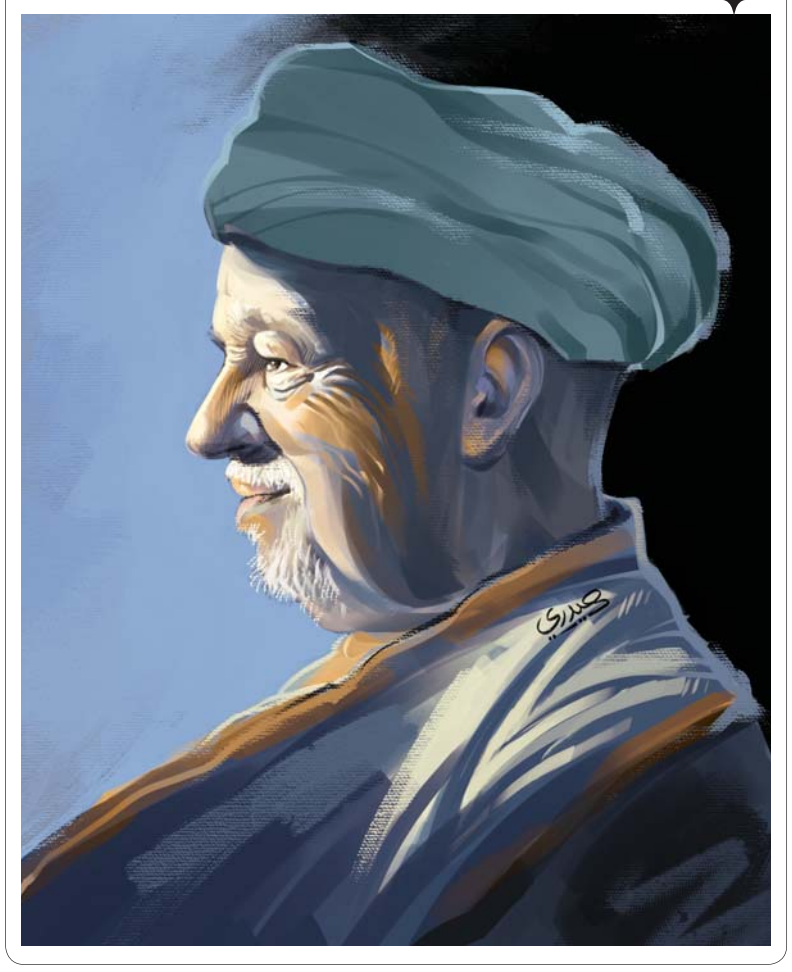

آینه‌های روبه‌رو

بیان واقعیت، سیاه‌نمایی نیست

انتشار گزارش‌هایی هشداردهنده و اجتماعی نظیر «گورخواب‌ها» فارغ از تأثیرات و واکنش‌های فراوانی که در بخش‌های مختلف جامعه گذاشت، نوعی سیاه‌نمایی از سوی برخی عنوان شده است. همچنین اتفاق‌هایی نظیر سیلی‌خوردن خبرنگار در مجلس از سوی نادر قاضی‌پور یا شلاق‌خوردن خبرنگار دیگری به‌دلیل شکایت در نجف‌آباد، تنها نمونه‌های اندکی از سوءرفتار با خبرنگاران است. از کامبیز نوروزی، حقوق‌دان، درباره این مسائل پرسیده‌ایم.

به نظر شما، گزارش‌های میدانی در شرایط کنونی جامعه ما تا چه حد مهم هستند؟

یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های روزنامه‌نگاری حرفه‌ای، تولید خبر است و تولید خبر در میدان خبر اتفاق می‌افتد. گرفتن چند مصاحبه و تهیه اخبار از رسانه‌های دیگر، قطعا روندی تمام‌عیار و حرفه‌ای نیست، بلکه خبرنگار حرفه‌ای کسی است که گاه به میدان‌های خبری خود می‌رود و دنبال یافتن حقایق است. بااین‌حساب، به نظر می‌رسد، دو، سه‌سالی است که به‌تدریج روزنامه‌نگاری میدانی که در آن روزنامه‌نگار مستقیما در میدان خبر حضور پیدا می‌کند و گزارش زنده تهیه می‌کند، با یک روند آرام رو به رشد قرار گرفته است.

وظیفه خبرنگاری که برای تهیه چنین گزارش‌هایی به بطن جامعه می‌رود چیست؟

نخستین وظیفه‌اش، سوژه‌یابی درست است؛ سوژه‌هایی که ارزش خبری و اجتماعی داشته و در جامعه بتوانند تأثیرگذار باشند. او باید اتفاقاتی را که به‌طور عادی مدیران کشوری نمی‌بینند یا می‌بینند و پنهان می‌کنند، در معرض دید و داوری جامعه قرار دهد. از دیگر وظایفش، تهیه و تنظیم گزارش به صورتی بی‌طرفانه است و انعکاس تمام جنبه‌های یک موضوع برای کشف حقیقت در دل گزارش. گاهی حتی ذکر اتفاق افتاده کفایت نمی‌کند و بیان‌کننده حقیقت نیست، بلکه خیلی اوقات حقیقت خود را پنهان می‌کند و وظیفه خبرنگار کشف یا تلاش برای کشف آن است.

اگر با چنین ویژگی‌هایی یک گزارش تهیه و منتشر شود، مسئولیت خبرنگار درباره عواقب و بازتاب‌های آن چیست؟

حرفه روزنامه‌نگار، انتشار گزارش و خبر است و همان‌طور که عرض کردم، باید با رعایت اصول حرفه‌ای باشد. تفسیر و تعبیر آن خبر، دیگر به گزارشگر مربوط نیست. بنابراین هر خبر، بسته به نوع نگرش جریان‌ها و گروه‌های مختلف، بازتاب‌های متفاوتی خواهد داشت، اما روزنامه‌نگاری که در تهیه آن مطلب، مسئولیت حرفه‌ای، قانونی و اخلاقی خود را انجام داده، دیگر در برابر این بازتاب‌ها مسئولیتی ندارد. او باید نادیده‌ها را منتقل کند که ممکن است خوب باشند یا ناخوشایند.

اما گاهی خبرنگاران با تمام این رعایت‌ها متهم به سیاه‌نمایی شده‌اند.

کلمه سیاه‌نمایی باید درست معنا شود؛ نمایاندن آنچه واقعیت فراگیر جامعه است نمی‌تواند سیاه‌نمایی باشد. گاه گستردگی یک پدیده آنچنان نیست که عمومی باشد و می‌شود بازتاب آن را به‌عنوان امری عمومی در جامعه، تا حدی سیاه‌نمایی دانست، اما بازتاب آسیبی که فراوانی‌اش قابل توجه است، دیگر سیاه‌نمایی نیست. تکدی، اعتیاد، کارتن‌خوابی، فروش مواد مخدر و... آن‌قدر در جامعه ما مطرح است که شخص مقام معظم رهبری هم دراین‌باره وارد شده و ابراز نگرانی کرده‌اند، بنابراین بیان اینکه فقر، کارتن‌خوابی، طلاق و... در جامعه ما رو به افزایش رفته، نمی‌تواند سیاه‌نمایی باشد، بلکه واقعیت‌نمایی است.

روزنه

همه جریان‌های سیاسی را فرزند انقلاب می‌دانست

زهرا شجاعی: خبر، سخت، سنگین و ناباورانه بود. روز جمعه گذشته که در حسینیه جماران در مراسم چهلمین روز آیت‌الله موسوی‌اردبیلی حضور داشتم، وقتی ایشان زبان به سخن گشودند، فکر نمی‌کردم آخرین باری است که کلام حکیمانه ایشان را می‌شنوم. ایشان عالمانه و هوشمندانه به تاریخ اسلام نگاه کرده و به‌درستی به نقش آیت‌الله موسوی‌اردبیلی در جریان انقلاب اسلامی اشاره کردند. سخنانی که برای شنونده آگاه و هوشیار دریافت نقش بی‌بدیل ایشان را در سال‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی به آسانی قابل فهم می‌کرد. آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی شخصیتی بزرگ‌تر از زمان خود بود. در دوران قبل از انقلاب با شناخت درست از شرایط زمان، در حمایت و پشتیبانی از نهضت امام خمینی اقدام کردند و از همراهی و حمایت از نیروهای سیاسی، چه قبل از انقلاب و چه در دوران بعد از انقلاب، فروگذار نکردند. ایشان با حضور مؤثر و سازنده در برهه‌های حساس انقلاب اسلامی، به‌واقع نقشی بی‌بدیل در تاریخ معاصر ایران ایفا کردند. آیندگان وقتی صفحات تاریخی این دوره ایران را ورق می‌زنند به عظمت وجودی او و نقش سازنده او در ایران پی خواهند برد. آیت‌الله هاشمی در مکتب امام رشد یافت، یار و همراه امین امام بود و بسیار مورد علاقه ایشان. در ترور سال ۶۱، امام برای سلامتی ایشان نذر کردند و جمله معروف بدخواهان بدانند هاشمی زنده است تا نهضت زنده است، در تاریخ ماندگار شد. امروز هاشمی زنده است؛ چراکه راه او و مرام او، هدف و آرمان او زنده است. هاشمی محور تعادل جریان‌های سیاسی در انقلاب بود. زمانی‌که جناح راست حاکمیت داشت، او در حمایت از نیروهای سیاسی چپ و راست بسیار سنجیده عمل می‌کرد، چراکه همه جریان‌های سیاسی را پدرانه فرزند انقلاب می‌دانست. او دلسوز نظام و انقلاب و رهبری بود. چه آن زمان که با نامه سرگشاده‌ای اشاره داشت «سر چشمه شاید گرفتن به بیل، چو پر شد نشاید گذشتن به پیل» و چه آن زمان که در خطبه‌های تاریخی نماز جمعه به وحدت و حفظ انسجام بین نیروهای انقلاب توصیه کردند. هاشمی شخصیتی نبود که در کوران حوادث و در آماج حملات و هجمه‌های کج‌اندیشان و بداندیشان از مسیر و راه امام و انقلاب کنار رود. ایشان هزینه‌های سنگینی برای حفظ انقلاب پرداخت. کینه و بغض دشمنان داخلی و خارجی به او که متأسفانه با عناصر داخلی و جاهلان متنسک داخلی همراه شد، او را از پای درنیاورد. او اندیشمندی آگاه، مفسری توانا و فقیهی عالی‌قدر، سیاست‌مداری آینده‌نگر، مدیری مدبر و مجاهدی نستوه بود که جای خالی او هرگز پر نخواهد شد. هاشمی همواره یکی از ارکان و ستون اصلی انقلاب بود. در زمان حیات حضرت امام و بعد از رحلت ایشان همواره مشاوری امین و شخصیتی دلسوز برای صیانت از ارزش‌های انقلاب و نظام بود. این ثلمه بزرگ را به همه ارادتمندان و رهروان راه امید و تدبیر و به خانواده محترم ایشان و به همه اندیشمندان و آزادگان تسلیت می‌گویم.